

# Azg armenian daily

2024 U.S. CODE

# ԷՆԵՐԳԵՏԻԿ համակարգի զալիք սեփականաւուրհմանն ընդառաջ

Որտեղ է քաղված կ

ՆԱՐԻՆԵ ՄԱՐԱՐՅԱՆ  
Դայաստանյան Եներգետիկ համակարգի բարեփոխումների խնդիրն այսօր ամենաշիկացածն է: Ելեկտրականերգիայի սակագների բարձրացման միակ ազդու արդարացումը, որ օրավոր հնչում է դեսական բարձրաստիճան դաշտուների ուղղությունում, Եներգետիկ հաղորդող եւ բաշխիչ ցանցերի անվիճակար վիճակն է: Այդ անվիճակար վիճակով է բացառվում են զերորմատիվային կորուստները: Դասակարգը ոչ միայն իննածախսածածկվող չէ, այլև վնասաբեր է: Պետուրյունը չունի անհրաժեշտ միջոցներ թե ծածկելու կորուստները, թե աղահովելու վերաբրդակումն ու տեխնոլոգիական բարեփոխումը: Որկօղակը դեռևս վճարունակ սղառողներից առավել քարձու սակագին գանձելն է: Ընդ ուրում Եներգետիկ հանակարգի բաշխիչ ցանցերի սեփականացնորդան հեռանկարն անզամ սակագին կայունացնելու երաշխիք չէ: Արագածանելով սակագների ներևա



մակարդակը. Հաս դաշտունյաներ վկայակոչում են Դամաշխարհային բանկի և Սիցազգային արժութային իիմնադրամի դահանջները. ինչն այնան էլ ճշմարտությանը մոտ է: Մեծանում այնան է ընդուն-

ված դատավիետել միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններին, որ երթևն անզամ տեղական մեղեցը սփոթվում են այլոց խայլեցները:

Page 1 of 2

**SIMWOODS**

Գրանսիական  
Ալղերում  
Ճռդանուդու  
ոռըեցական վթար

ՓՐԻՉ. 1 ՀՈՒՆ. ԱՐՄԵՆՈՐԵՍԻՏԱԾԱՍՍՍ. Այսօր 20-ից ավելի մարդիկ են զոհվել ֆրանսիական Ալմերում ճողանուղում տեղի ունեցած վրարից: Այդ մասին հաղորդել է Գրենոքը ուսիկանական դրեֆեկտուրան: Ուրբեգործությունը տեղի է ունեցել դահուկողների առողջարաններից մեկում ուղեւորներով լի խօհիկի ընկնելու հետեւանոնք: Խախնական սվյաներով, զոհվածների բվում ոչ միայն գրոսացը իկներ են, այլև տեղի ասդադիհարանի աշխատողներ: Պատահարի վայրում աշխատում են փրկարաններ, ինչպես նաև սիմեոններ, որոնք գրադարձ են աղետի հանգամանները դարձելով:

ԲԵԼԳՐԱԴՈՅ  
ԱՏՆՐԳԵՏՆՅԱ ՌԱԺԴՎԻՆ  
ԳԱՎՈՒՄՆԵՐ

ՇԵԼԳՐԱՄ, 1 ՀՈՒԼԻՍ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍԻ ՏԱՍ-  
ՏԱՍՍ. Այսոր Բելգրադում ուժին ցն-  
ցումներ են զգացվել. Կերպին տավա-  
ընթացիում սուրգետնյա աղետները  
երրոր անզամ են խախտում մայրա-  
քաղաքի բնակչիների հանգիստը:  
Նման բան տեղի է ունեցել նաև ու-  
րակոծումների շրջանում, երբ մա-  
ռոյնկ չին կարողանում անհիշապես  
խասկանալ տների երեալու դաշ-  
ճանները ուսմբերի հեռավոր դայ-  
րյուններից են. թէ՝ բնուրյան կա-  
սավակիրեց:

Աների միջոցով բացահայտ ծն  
եռու Թօւրքիակի վրա:

Ըստ այդպես կուրտիզայի վրա:  
Ըստ բուրգական մամուլի, արտզունախարարությունը դաշտասպառ է դիմագրավել բոլոր օնք և ուժութեց: Եվրոպական Եւրենեի ուսաղությունը հրավիրվելու է այս դաշտագայի վրա, թե կառավարությունն ամենեւին միջամուխ չի եղել անկախ դաշտաբնի գլուխին: Թուրիզայի ԱԳ-ն նույն է նաև, թե դաշտական նախարարությունը դաշտասպառ է «քարեղավել մահապատճի օրենք»: «Քայլ Եւրեկայում հասարակական կարծիք տաս զգայուն է դարձել եւ ոյուրին չէ խորհրդարան մասնել նման օրինագիծ, նախի որ Օքալանի հա-

ցում դայրութիկ հոգեվիճակ է տիրում ամբողջ երկուում, մասնավանդ նահատակ զինվորների ընտանիքներում», վկայակոչելով ԱԳ-ին, գրում են ամուլը:

Թուրիայում խիստ հազվադեպ էն հնյում այն կարծինեցը, թէ մահաղափից գժրախտություններ կերի Թուրիային: Չի լուծվի ահարթեկության ինտերը, իսկ Եվրախորհուրդը կարող է իր շարժեքից ուրեմն տահել այս երկիր:

A black and white photograph showing a group of people, mostly men in military-style uniforms, gathered around a large pile of debris or rubble. A man in the foreground on the right is holding a rifle. The scene appears to be a post-conflict or disaster area.

፩፻፭፲፯

«Մերսեղեսի» հավակնությունները Հայաստանում մեծ են  
Օգոստոսին կներկրվի ավտոմեխնաների առաջին խմբաժանակը

ԳԱՅՐԵ ՄԱՆՐԱՅԻ

Ինչուս արդեն տեղեկացրել է «Ազգը», մարտին Երեանուն բացվել է այսոմքենաների արտադրության գերկոնցեօն «Դայմեր-Կրայսլերի» դաշտունական ներկայացուցչությունը «Ինտերմոտո Արմենիան»։ Վերջինս հայ-լիբանանյան համատեղ ընկերություն է, որի գլխավոր նյութակն է Հայաստանում կազմակերպել «Մերսեդս» մեթենաների վաճառք եւ տեխնիկական սպասարկություն Հայաստանիները շատ են սիրում «Մերսեդս» վարել, որը կարծես թէ դարձել է մեր բնակչության ունեւորության աստիճանը բնութագրող հիմնական ցուցանիշ։ Նույնիսկ ՅԵ նախագահ Ուրբեր Քո-  
պանիք նարարարության պահ-



მას ძნებისა ა აუ ძალის გადახდა «უცრუბენს-500». სტელკავინის ნახი, որ ეს მეთავსოւსხუმოւა სქუანერի, ზაյჯაսანուს նեრկայում ոչ ԱՊԴ առաջդրოւა ძნებისა ნერც კაզմում են ամբողջ აქსომი მოქაյին դաշტի 7,5 տոկոսը, որից ძნაյին 12 տոկոսը բաժին է ცნინու «უცრუბენსին», ապա նոր 9 տոկոսը BMW-ին: Հետեւարար, գերմանացի აქտուაռաջդրութերն առանձնալի գովაզդի կարի չունեն ზაյჯაսაնուս, փոխարենը, ունեն բավակა 0ին լուրջ հավակնություններ, եւ դատահական չե, որ օթե՛ ზაյჯაսაն եւ ժամանել «Դայմելե-Կրայլե» կոնցենտրացիա դաշտամունք տասմինություններ:

Shay 8 to 3

**Վ**երին օրերին խմելու ջուրը  
մամուլի, հետուստածեսու-  
թյան ուշադրության կենս-  
տոնում է: Դասկանալի է Ոռոգման  
ժամանակաշրջանում ավելի է ղժ-  
վարանում բնակելի շենքերի ջրա-  
մատակարարությունը: Զի լուծվում լա-  
դակի կանաչ տարածի, խղափա-  
ները այցիների, բանջարանոցների  
ոռոգման ջրի խնդիրը: Երեւանի  
բնակչությունն ըստ գրաֆիկի, օրա-  
կան 4 ժամ ջուր է ստանում: Ասվա-  
ծը հիմնականում վերաբերում է

զովածի ծնունդը հարվածեց այս գործին: Այժմ ԲՇԳ-ները դանդաղ վերացման ճանապարհին են: Ում էր դեմք այս անհեռատես հեղափոխական Ժլափիլավը: Այսօր Երևանում «ով շատ» սկզբունքով մրցում են հացի «բույլակները», թենգինի և ավտովայրման կետերը: Վերջիններս սովորում են առաջ անցնել մրցակիցներից: Ֆրունզ Փորձում է փակել դրանց ճանապարհը, բայց ոչ բոլորի: Դադա փորձիր: Յուրաքանչյուրի թիկունքում կանցնած են ուղականացնեց: Դարձ նախկին կառավարությանը. ինը սակագնի ժամանակ է այս զումար զանձվում, թե՝ այսօր: Այստեղ արդեն հարկ է, որ կառավարությունը հասկանար սակագնային ճկուն խղավականության առավելությունը: Այսօր է դա անհրաժեշտ է: Բնակելի տեղերի բոլոր առաջին հարկերի բնակարաններում տեղադրել ջրաչափ, հրամակելու դեմքում սիդրոդարաւ ջրածորակի ներտում տեղադրել մեջիր (տափօղակ), որը հնարա-

ՊՐՈԲԼԵՄ

# Զնիրք Մեր հանագազօրյա



სჩეკანითებულ, მაღალხსარავნები, კაოაქარალან ცდანები მკანის ჩერებინალიცები ინიცირები:

Սի այլ հարց: Եր նախկին կառավարությունը բարձրացրեց խմելու ցի սակագինը, զոնե մի փոքր հաշվարկ արել էր. մի փոքր հետում նա-

Գլուրյուն կտա ջի բարձրացում վերին հարկերը: Բոլոր խանութներում, սրճարաններում, ռեսորտաններում, խաղաներում, զիշերային վայրերում, խորովածանոցներում, ավտոլվագման կետերում, բենզալցման կայաններում նախ տեղադրել ջաշափեր, առաջ նույածների համար ջի սակագինը բարձրացնել 5-7 անգամ: Դրանց տերերը հոկայական գումարներ են վաստակում: Երանել լողեր է շարժային բնակչին հավասար կամ թեկուզ 1-2 անգամ բարձր սակագին ունենան: Եվրոպայի մեծ ու փոքր խաղաներում մունիցիպալիտետներն անհրաժեշտության դեմում ամենախիս օրենքներ են ընդունում, իսկ ոստիկանությունը կազմ ու դատարան է: Այս իմաստով խաղավայեցարանը դեր է վճռական միջոցառումներ իրականացնել ջրմուղի հետ, իսկ Ազգային ժողովը մինչեւ սեպտեմբեր օրենք դատարանի ցոգտազործման մասին իրավական դաշտ ստեղծելով ջրմուղի եւ իրավական մարմինների գործունեության համար, առանց որի անհնակինի խմելու ջի հարցի վերջնական լուծումը:

ПОЧЕМУ РИЧИЗЫ

Ութերորդ  
հարկից ընկած  
երեխան  
աղափինվում է

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՀՈՒՆԻ, ՄՆԱՐ. 8-ամյա Արման Թադեևոյսյանը հենվելով վաղուց ի վեր յաշխատող վերելակի դոներին՝ լատահնամք 8-րդ հարկից ընկել է հօր է ոռ մետած:

Ինչու բարեբախտաբար հաղորդեց Երևանի «Երերունի» կլինիկական հիվանդանոցի Վերակենդանացման բաժանմունիշի Վարիչ Գագիկ Միոյանը, փոթորկ Արմանը ընդունվել է հիվանդանոց հունիսի 23-ի առավոտյան։ Երեխայի վիճակը չափազանց ծանր էր. կոռուպած էին արձեռն ու ծախս ու ուղղությունը, մի բանի կողովուր, ուներ կրծքավանդակի բազմաթիվ վնասվածութեր եւ բոի տառոված։ Ի դեպ, ծեռն Արմանը կոռտել է մինչեւ հորն ընկենոր։

Բժիշկներ ստիլաված էին Վիրահա-  
տել բոյ: Վիրահատությունը նորմալ  
ընթացակ: Խնյութ նեց Սինյանը,  
հիվանդի վիճակը քավարա է, եր-  
խան աղափինվում է: Յնարավոր է, որ  
Արմանին դեռևս ոտի վիրահատու-  
թյուն ստավի: Ամեն բան կախված  
է Երանցոց, թե հնյութ և սակագիւն

Ի դեռ, բղակցին հաջողվեց հանդիմել Երեխայի հետ։ Նա առույգ դաշտախանում էր հարցերին և ասաց, որ իրեն լավ է զգում։ Սակայն Արմանը չի հիշում, թե իր հետ ինչ է դաշտել, նա ուզի մեջ է։

Նեմն, որ Վերելակներն այն ժենում, որտեղ բնակվում է Արմանը, ինչպես նաև Երեխանի հազարավոր ժենում, վաղուց չեն գործում։ Չեն աշխատում նա՝ դրան շահագործող ծառայությունները։ Թե ինչպես է դաշտել, որ անսարք Վերելակի դրսերն այդ օրը իրեն իրենց բացվել են կորագի հետանությունուն։

Մշակվել է Երկրաշարժերի դեղում  
հայկական ԱԷԿ նախնական  
ծանուցման համակարգ

«Դայատոմէներգանախազիծ», ՊՓԲԸ-ում մշակվել են Եկրաքարժերի ժամանակ հայկական Աւելի նախնական ծանուցման ռադիոհեռավայֆիչ համակարգի (ՆԾՈՅ) կազմակերպման նղատակահարմարության ժեսական հիմքերը, եւ կատարվել են անհրաժեշտ հաշվարկները: Խնդիր «Նոյյան տաղանի» քրաքացին հայտնեց «Դայատոմէներգանախազիծ» զյսավոր ինժեներ Դահան Դակորյանը, ներկայուն ԴԱՄԿ-ում կազմակերպված է ինժեներա-սեյսմիկական դիտարկումների կայան: Ի տարբերություն արդյունաբերական սեյսմիկ դաշտանության սովորական համակարգի, ՆԾՈՅ-ն հնարավորություն է տալիս Աւելի վրարային դաշտանության համակարգը գործարկել նախնան սեյսմիկական տաշանումների հասնելը դաշտան-

վող օրյեկտ: ՆԾՈՅ համակարգը բաղկացած է ռադիոսեյսմիկական կետերից ցանցից, որոնք տեղաբաշխված են Աւելի շուրջ սովորվող Եկրաքարժերի օքախային գոտիներում: Նոր համակարգը կայանի վրարային դաշտանության համակարգի գործարկման ազդանշանը ռադիոախիների օգնությամբ հաղորդում է գործնականութեակնբարբութեն: Սեյսմիկական եւ ռադիոախիների անցման ժամանակների տարբերության հաշվին տեղի է ունենալ նախնական ծանուցում սեյսմիկական վտանգի մասին:

Ըստ պր. Դակորյանի, լնայած նրան, որ փորձով աղացուցված ՆԾՈՅ գործողության արդյունավետությունը ԴԱՄԿ-ի համար, համակարգը ներդրման աշխատանքները դադարեցված են Ֆինանսավորման բացակայության տաճառում:

«Հանքաման-Հայաստան»-ը աշխատում է  
իր հզորության 25-30 տոկոսի չափով

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՀՈՒՆԱ. Խոշոր սաղմ. «Հանրսման-Հայաստան» ընկերությունը աշխատում է իր հզորության 25-30%-ի չափով: Ինչդեռ «Տոյյան տաղան»-ի բղբակցին հայտնեց գործարանի տնօրեն Ժիրայր Զարունյանը Ենթակայում գործարանում արտադրվում է օրական մոտ 2500 բետոն կղմինջ նախատեսված 8000-ի փոխարեն: Խոկ տարեկան 125 հազար զժամետ բետոն ծածկ կի փոխարեն 1999 թ. կարտադրվի շուրջ 30 հազար զժամետ: Տնօրենի խոսքում պահանջման որոշ արտադրման հասունությունը է Հայաստան:

# **ՏԵՐ-ՍԱԻՆԱԿՅԱՆԻ ԵՎ ՄՅՈՒՏՆԵՐԻ ԳՈՐԾԻ ԴԱՏԱԲՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԻԵՏԱԼԳՎԵԼ Է ՄԵԼ ՕՐԸ**

**Տե՛ր-Սահմակյանի եւ Մյուսների գործի  
դատավոննությունը հետաձգվել է մեկ օրու**

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՀՅՈՒՆՍ. ԱՐՄԵՆԻԱՆ. Ամեն **Տե՛՛-Սահակյանի** եւ նրա խմբի մյուս ու անդամների նկատմամբ հարուցված լրեական գործի դատավճնությունը կլայնա հովհանի 6-ին, այլ ոչ թե 5-ին, ինչդեռ նախաղես հայտարարված էր, իսկ 6-ի ու հովհանի 5-ը ՀՀ Սահմանադրության 4-րդ տարեդարձի օրն է: Հիեցեցնենք ու դատավճնությունը վարուս է Խորհ-Ազգան համայնքների առաջին աշխանի դատարանի դատավոր Պազիկ Պողոսյանը (Ծիստեն Շնբանում են վճարեկի դատարանի ժենում), իսկ ամբասանյաները մեղադրվում են սղանություններ պահանջանական փորձեր, ավագակային հարձակումներ, ուղրումներ կատարելու մասին:

アシレテ

Էսերգետիկ համակարգի գալիք  
սեփականացնորհմանն ընդառաջ

ԱՎԻԳՐԵ ԵՅ

Համաշխարհային բանկի էներգետիկայի հարցերով ավագ մասեսագետ Սալման Զահիրը դեռևս մայիսին տեղի ունեցած ասուլիսում աս ուսագրավ եւ անկեղծ զնահատականներ էլեց մեր էներգետիկ համակարգի տեխնիկական զինվածության եւ այն- տեղ միունքի հոգի բարեկի մասին: Անդ- րադանալով ԴԲ Վարկային ծրագրին, որն ուղղված է հայատանիան հա- ղորդիչ եւ բաժինի էլեկտրական ցան- ցերի արդիականացմանը՝ ԴԲ ավագ մասեսագետն ասաց. «Նախնական գնահատմամբ՝ Հայատանի հաղորդիչ եւ բաժինի ցանցերում արձանագր- ված 60 տոկոս ոչ նորմաժիվային կո- րուսները տեղի են ունենաւ վճարում- ների հավանան եւ ոչ թե էլեկտրա- ներգիայի օգտագործման ժամանակ»: Ինչը նշանակում է, որ իրականում 60 տոկոս գերնորմաժիվային կորուսներ չկան, դարձածին այդ կորուսները հավելագրվում են՝ ծածկելու էներգա- համակարգում աշխատողների եւ որու սպառողների միջեւ ոլետական բյու- ջեի համարման հետ ոչ մի կատ չու- նեցող դայմանալորկածությունների գինը: Կարճ ասած՝ սպառում են 2000 կվէ, բայց արձանագրվում է 1000 եւ մուծում են այդ հազարի համար, մնա- ցած էլեկտրաներգիայի սպառումը վերաբռնում է «տեխնիկական գեր- ծանր վիճակում զանվոր» համակար- գի կորուսներին: ԴԲ փորձագետը հա- մոզված էր, որ մեր էներգետիկ համա- կարգի լիակատար արդիականացման եւ հաշվիների ներդրման համար անհ- րաժեշտ է մուսակորացիս 125 մլն դր-

## ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ՄԵԺԻԱԼԻԱՆԱԾՈՒՐԻՄԱՆ ՆԱԽԱՊԵԼ

բյուս հաջող սավագսեր բազական ծածկելու ընթացիկ ծախսերը, որ-դեսայի աղախովվի Հայաստանի Եներգահանակարգի աշխատանմը», ահա Համաշխարհային բանկի ուսումնախրայունների արդյունքը: ՅԲ-ին դմվար է մեղադրել մեր Եներգետիկ համակարգի Վերաբերյալ ընդդիմադիր տրամադրություններ տածելու մեջ: Անուուս, սակագինը յի կարող ծածկել նախորդ տարիներից կուտակված դարձեց (ուրաքանչ 80 մէն դրաբ-ն. Դ.) եւ աղախովվել համակարգի Վերապինումը: Բայց սակագինից ի վերջո դա չլիեւ է դահանջմի: ԴԲ փորձագետի հաշվարկներով, «Խախնական գնահատմամբ, եթէ մէնք սակագինի մեջ ներառներումների համար անհրաժեշտ ծախսերը, աղա դրանք կկազմեն 1 կվաշի համար 5,5-6 ցենք (ինձ՝ 30-33 դրամ կվաշի դիմաց, այսօր այն 4,6 ցենք է՝ 25 դրամ)»:

Միջազգային կազմակերպությունների համար կանոնադրությունը հայտաբերվել է 1992 թվականի մայիսի 30-ին և դա կազմակերպությունը է անառահով եւ ոչ վճարունակ խավին: Հետազոտությունները ցույց են տալիս, որ առաջիկա 15 տարում Հայաստանի Ենթահամակարգի արդիականացման եւ արդյունավետ գործունեության համար տեսք է 1,5-1,7 մլրդ դոլար:

## ՍԵՒԻՆԱԿԱՆԱԾՈՒՐԻՈՄԻԳ առաջ՝ առողիս

2001 թ. սեփականաւոնորհման ծրագրի մեջ Երևանված է լորս բաշխի ցանց. ա) Երեւանի բաշխի ցանց ՊՓԲԸ, թի Կենտրոնական, գ) Հյուսիսային և դ) Հարավային բաշխի ցանց ՊՓԲԸ-ները: Մինչ սեփականաւոնորհումը կառավարության որոշմամբ եւ ՆՐ Վարկային ծրագրի միջոցներով դրտ է իրականացվի դրանց առողջությունը: Դարձեմ ինչ ունեն եւ ինչ գնով կարող են այն վաճառել: Դունիսի 30-ին Ենթօքտիկայի առաջին փոխնախարար Կարեն Գալսյանի ղեկավարած մրցուրային հանձնաժողովն ի մի բերեց փաստարդերի ընդունման վեցին ժամկետի արդյունում Հայաստանին արված առաջարկությունները: Միջզգային առողջի են Ենթակա Հայեներգ ծենարկությունը, բարձրավոր բաշխի ցանցերը, Երեւանի և Կենտրոնական բաշխի ցանցերը: Հարավային և Հյուսիսային ցանցերի առողջությունը կանցկացվի եղանական ընկերությունների միջոցով, զորոշինակ՝ Հայկոնսայշ եւ այլն: Փաստեմ, որ Հայեներգն եւ բարձրավոր բաշխի ցանցերը սեփականաւոնորհման ենթակա չեն որպես ղետուրյան համար ռազմավարական հանակություն ունեցող օրյեկտներ, սակայն դրանց ֆի-











